3-a Jaro. N-o 145 APERAS SEMAJNE 7. Julio 1927

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanty | SIDEJO de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e | ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

SALUTO AL SOVETIO!

Preskaŭ antaŭ unu jaro mi kun aliaj SAT-anoj gastis en Sovetio. Dum la Leningrada kongreso kaj poste ni vidis propraokule, kion la registaro faras. La deziro fratiĝi kaj helpi nin, ĉiam kaj ĉie estis neforgesebla.

Kontraŭe la britaj reakciuloj en tiu ĉi lingvoregiono jus disrompis la komercrilatojn kun Sovetio. Ŝajnas, ke denove komencas la izoliga bojkoto kontraŭ tiu lando. La murdon de Vojkov *en Varsovio aklamas la "blankuloj" ĉiulandaj kiel signalon de ĝenerala atako kontraŭ la lando, kie la laboristoj regas. K-doj multnombre skribas al ni: " Kion vi opinias pri la nunaj politikaj rilatoj?" Mi respondas al ili per nia jurnalo* "Sennaciulo". *Trans la miloj da kilometroj, trans akvo kaj montoj, trans la rompitaj komercrilatoj, la malamikaj diplomatoj kaj la fihomaj spionoj, ni britaj SAT-anoj salutas vin, niaj sovetiaj fratoj. De kiam ni revenis de via lando, ni konstante per afiŝoj kaj fotoj, private kaj publike per plumo kaj parolado, dissemis la veron pri USSR. Ĉiam la ordinaraj laboristoj tie ĉi interesiĝas pri via laboro. Ju pli atakas vin la britaj reakciuloj, des pli subtenas vin la brita Laboristaro. Signifplene la oficialaj sekretarioj de la Sindikataro* Citrine *(elp. Sitrin) kaj de la Laborista Partio,* Henderson, *kun granda amaso adiaŭis* Rozengolc *ĉe la stacidomo. La brita Laboristaro ne forgesos vian helpon al la brita karbministaro, kiun denove minacas danĝera krizo, ĉar Francio rifuzas la "fro malkaran karbon". La maŝinfabrikistoj, kiuj nun voĉdonas, ke laboristoj ricevu 2 ŝ., anstataŭ la 20 ŝ. petataj kaj tre necesaj, pripensas, ke ili tre volonte provizus vin per maŝinoj ktp., kiujn vi bezonas. La sindikatoj mem ne timas pri atako de "eksterlandaj ruĝuloj", ĉar la nova leĝpropono hejme farita premos ilian gorĝon en mortbarakto. Eĉ burĝaj jurnaloj tie ĉi opinias, ke la sovetia atesto pri brita spionado pli konvinkiga estas, ol tiu trovita de* Joynson Hiks *per dinamito en la gardŝrankoj de* "Arkos".

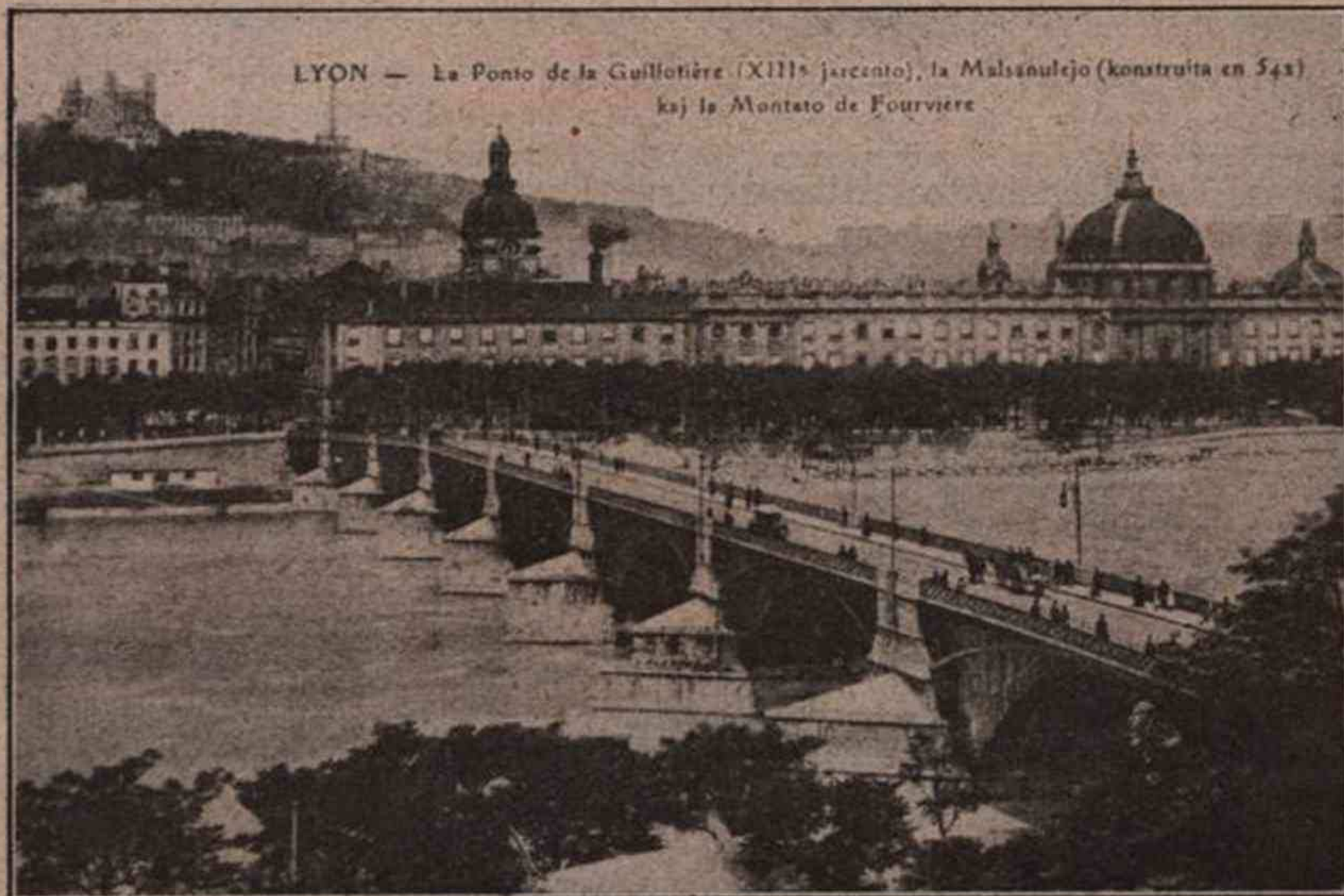
Estu trankvila, nia frataro. Evitu blindan venĝon aŭ ĝian ŝajnon, kiu iom forpuŝos simpation kaj malfaciligas la laboron de viaj defendantoj. Baldaŭ la Laborista Partio renversos la nunan situacion. Niaj reakciuloj kiel senesperaj vetludantoj uzas sian lastan eblecon kripligi vin. Nia plej taŭga respondo estu: pli firme, pli kompreneme interligiĝi kun niaj sovetiaj Gek-doj.

14. 5. 27. Londono. *(488)*

LYON

Urbo de la VII-a kongreso de SAT

Lyon estas tre malnova urbo. En 43 antaŭ J. K., ĝi estis fondita de roma generalo Lucius Munatius Plancus kiu nomis ĝin: Lugdunum. Rapide ĝi ekprosperis kaj fariĝis ĉefurbo de Gallio. Imperiestroj ofte vizitis ĝin kaj tie restadis; akvokondukiloj konstruitaj dum roma potencepoko atestas ankoraŭ pri la antikveco de la urbo. En kelkaj nunaj kvartaloj, la loĝdomoj ekzistas depost la XVI-a kaj XVII-a jarcentoj, (Ekskursantoj ja ĝojas vidi tiel kuriozajn malnovajn konstruaĵojn, sed ŝajnas, ke la loĝantoj preferus havi pli modernan kaj agrablan hejmon . . .).

LYON — La Ponto de la Guillotière (XIII-a jarcento), la Malsanulejo (konstruita en 542) kaj la Montato de Fourvière

Je nure pitoreska vidpunkto, Lyon havas ĉiujn ekkonigilojn de ĉefurbo, ankaŭ pro geografia situacio, industria kaj komerca riĉeco, ekonomia progresado, fameco de sia universitato, arta kaj scienca influo, intelekta radiado kaj intenseco de sia administra vivo.

Okcidente superstarita de arboriĉa monteto kie staras la baziliko de Fourvière (Furvier), norde per monteto de Croix-Rousse (Krua-Rus) kie svarmas la domoj kaj metiejoj de silklaboristoj, la granda Lyona civito sinsekve vidigas, antaŭ la okuloj de siaj vizitantoj, la plej vastan panoramon, ĉi tie majesta en sia aspekto, tie plena je originaleco en siaj detaloj, ĉie karakteriza kaj interesega.

Ĉe la malsupro de tiuj du montetoj, fluas tra la urbo, unu direktiĝanta al la alia por kuniĝi apude, du belaj kaj larĝaj riveroj: la Saône (Son), kvietema, kun smeralda akvaro kaj akceptemaj bordoj, kaj la Rhône (Ron), torenta, kiu ŝajnas frakase forjeti en la fluon de siaj lagulitaj ondegoj la forton kaj elektron kiujn al ĝi ŝutis la alpaj glacimontoj, eternaj fontoj de energio.

Se la naturo estis malavara por Lyon, se tiu urbo prezentas unikan spektaklon, lokite je kunfluiĝejo de l' du belegaj riveraj vojoj kiujn ni citis, la homa genio ankaŭ kreis multon, kaj de Fourvière-monteto aŭ de l' deklivoj de Croix-Rousse oni ne laciĝas admirante tiun grandan aron de kupoloj, pintaj turoj, sonorilaj kaj preĝejaj turoj, kaj ĉiajn konstruaĵojn, ĉu antikvajn ĉu plej modernajn.

Lyon havas preskaŭ 600 000 loĝantojn kaj okupas tre gravan situacion en la politika vivo de Francio. Industrie kaj komerce, tiu urbo estas konata en la tuta mondo pro la mirindaj produktoj de siaj silkfabrikoj, la prospereco de sennombraj kemiaj-, tinktur-, metalurgi- kaj aŭtomobilfabrikoj.

4 fakultatoj, 5 institutoj, 3 liceoj, 103 unuagradaj, 43 porinfanaj, 6 duagradaj, 2 instruistaj kaj 19 praktikaj lernejoj, plus 1 muzika konservatorio kaj 1 belarta ŝtatlernejo ebligas instruon kaj klerigon de Lyon'aj geknaboj. Plie estas 5 teatroj, 20 muzeoj, 8 urbaj bibliotekoj, centoj da kinematografejoj.

De 1916, ĉiulandaj komercistoj partoprenas la foiron, kies palaco troviĝas proksime de l' granda parko kaj ĉe la maldekstra bordo de la riverego Rhône.

Kiel rimarkindajn monumentojn, ni citu la urbdomon, la prefektejon, la operejon, la komercan palacon, la katedralon, la artan palacon, ktp. kaj 24 ŝtonajn aŭ ferajn pontojn.

Laŭlonge de la riveroj, oni ŝatas promeni sur la kajoj, ornamitaj de jarcentaj arboj, Florĝardenoj estas multaj; ili bele aspektigas la urbon. La granda parko "de la ora kapo", kiu areas 105 hektarojn kaj kie troviĝas vasta lago je plej granda ĝojo de l' remistoj, estos plezure vizitata de l' kongresanoj, inter du kunsidoj, ĉar ĝi ne estas malproksima de la salonego "Emile-Zola". En la parko, sub ŝirmanta ombro de l' jarcentaj altaj arboj, kies aromoj, varias paŝon post paŝo, oni sekvas aleojn bone difinitajn, vetureblajn vojojn; la vido fiksiĝas sur vastaj verdaĵtapiŝoj meze de kiuj estas abundege dissemitaj la plej diversaj kaj maloftaj floroj, ĉar, malgraŭ ĝia klimato tro ofte konsiderata kiel nebulega, Lyon estas urbo de l' rozistoj. Floroj estas pasie kulturigataj. La rozpentristoj estas multaj kaj plejparte meritoplenaj.

Lyon'aj laboristoj ne estas tre organizemaj: nur 35 000 sindikatanoj apartenantaj al 4 tendencoj (Amsterdam, Moskvo, Berlin kaj sendependaj sindikatoj).

Urbestraro estas socialdemokrata, sed urbestro estas burĝa radikalulo. Socialista partio en Lyon unuigas 1800 membrojn, komunista partio 1000 anojn. Liberpensulaj societoj sufiĉe bone funkcias, same kiel kooperativoj, sportlaboristaj kaj frontbatalantaj grupoj. Aperas en Lyon kelkaj sindikatorganoj, komunista ĉiusemajna ĵurnalo kaj duonmonata ilustrita gazeto eldonita de masonista sindikato aŭtonomia (6000 membroj), kiu publikigas unupaĝan specialan internacian kronikon el peresperanta materialo.

Lyon estis fokuso de esperanto antaŭ 20 jaroj; malnovaj esperantistoj ja memoras pri la unuamomentaj pioniroj. Tempo pasis, ankaŭ terura milito, kiu pereigis karajn batalantojn. Sed, krom la restintoj, novaj sindonemuloj sin montris, deciditaj partopreni la grandan socian movadon kiun SAT respegulas.

Lyon'aj SAT-anoj tutkore invitas K-dojn ĉeesti la VII-an Kongreson. Tiel kreskos la komuna entrepreno en urbo kiun ni amas, ne fanfarone, ne nacieme sed kiun ni pretendas nur iam — plej baldaŭ, espereble! — nomi pro granda nombro de samasocianoj, ĉefurbo de l' 2-a sektoro de sennaciisma socio.

M. Roux.

LETERO EL ĈINIO[1]

Dum la jaro 1924 la membroj de la ĉina komunista partio aliĝis al la ĉina popola partio kaj ili interkonsentis mane en mane fari la nacian revolucion por batali kontraŭ la imperialismo, ĉar nuntempe la ekonomia situacio de Ĉinujo ankoraŭ ne permesas tuj starigi la komunistan sistemon.

Bedaŭrinde post kiam ili aliĝis la ĉinan popolan partion, ili ĉiam kritikis la triparĵan popolan doktrinon — nacia revolucio, politika revolucio, socia revolucio — de Sun Jet Sen.

En aŭgusto 1926, kiam la revolucia armeo de Ĉan Gaj-Ŝik[2]) atakis la nordan reakcian registaron el Kanton, ili kontraŭdiris: "Se tie ankoraŭ ne estas laboristaj organizoj, la revolucia armeo ne devas eniri." Sed la ĉefo de la revolucia armeo pensas kontraŭe: "La laborista organizo nur povas fondiĝi tie, kie la revolucia armeo jam eniris." En februaro de tiu ĉi jaro la revolucia armeo jam okupis sep provincojn, kaj la kantona registaro translokiĝis al Hupeh, kie ĉiuj komunistoj kunvenis, kaj tuj proklamante

[1]) Tial ke la okazaĵoj en Ĉinio tre interesas ĉiujn legantojn, ni publikigas informcele ĉi tiun leteron, ne akceptante respondecon pri ĝia enhavo. — *Red.*

[2]) Terura estas nia necerteco pri skribado de ĉinaj nomoj! La saman nomon la rusaj gazetoj skribas „Ŝanĥajĉik" kaj la francaj „Shan-Kaj-Chek". Ĉiniaj K-doj! Ne imitu la anglan skribon. Skribu plej fonetike! — *Red.*

la centran registaron, ili decidis forpreni la oficojn de la armeestroj, kiuj ne apartenas al la komunista partio.

Pro tio ĉiuj membroj de la ĉina popola partio ne konsentis pri la diktatoreco de la komunista partio. La komunistoj en kelkaj provincoj estas kaptitaj de la revolucia armeo, ili nun nur okupas provincon Hupeh.

De nun la ĉina popola partio kaj la ĉina komunista partio ne povas kunlabori kiel antaŭe, kaj fariĝis malamikemaj.

27. 4. 1927. Kantona *E. S.*

La klasfraton la mano!

La malamikon la pugno!

Manifestacio de Ruĝaj Front-Batalantoj

Dum pentekosto la Ruĝaj Front-Batalantoj de Tutgermanio renkontiĝis en Berlino okaze de Ruĝa Tago. Jam monaton antaŭe okazis renkontiĝo de ŝtalkaskanoj (faŝistoj ktp.) en sama urbo. Nu, la ruĝuloj sukcesis tute forigi ĉian efikon de la faŝista "manifestacio". La faŝistoj manifestaciis por "patrio", kontraŭ ĉiaj kontraŭnaciistoj, do internaciistoj, sennaciuloj ktp. Tiu manifestacio estis efektiva fiasko. Nur partoprenis kelkaj dekmiloj da faŝistoj el tuta regno.

Kiam ni alvenis en Berlinon, jam atendis nin policistoj. Oni traserĉis kelkajn K-dojn, sed nenion trovis. Armilojn rajtas porti nur faŝistoj. Ekster la stacidomo jam atendis nin amaso da proletoj, inter ili ankaŭ estis kelkaj esperantistaj K-doj. Ekaŭdiĝis vokoj: "kie estas ŝtalkaskanaro? — en la kelo! — kion ĝi faras tie? — huuuu... — kion pri tio diras Berlino? — Berlino restas ruĝa!" ktp.

Kiam ni marŝis tra la stratoj, niaj koroj batis ĉiam pli ĝoje. Ĉie kaj ĉie vidiĝis nur ruĝaj standardoj; la tuta Berlino efektive estis ruĝa! Loĝantaro de Berlino ĝoje akceptis nin kiel gastojn, kvankam ili tute nenion komunan havis ĝis nun kun la Ruĝa Fronto. Tamen, la RFB-anoj ĉie en tuta Berlino estis bonvenigataj. Gastemo — modela!

Dimanĉon je 11-a horo ni renkontis nin por la granda manifestacio. Miloj, dekmiloj, centmiloj da RFB-anoj uniformitaj viciĝis. Kaj kun entuziasmo ni marŝis 5 horojn tra Ruĝa Berlino, akompanataj de Berlina loĝantaro. Entuziasmo pli kaj pli kreskis. En ĉiuj stratoj staris loĝantoj kun akvujoj, manĝaĵoj ktp.; ĉion kion oni bezonis oni havis. Neniu bezonis soifi, malsati.

Veninte al distriktoj Moabit kaj Wedding (Veding) ni ekvidis, ke preskaŭ ĉiuj domoj estis ornamitaj per ruĝaj flagoj, standardoj kaj aliaj ruĝaĵoj. Homo staris apud homo kaj entuziasmo salutis nin. Efektive tiuj situacioj ne estas priskribeblaj. Ni ĉiuj sentis — ni venkos, Berlino restos ruĝa, la Proletaro regos!

Sed ja ni ne estis la solaj manifestintoj. Almarŝis la RFB-anoj el tri direktoj al grandega placo "Schillerpark" (Ŝilerparko). Tie kolektiĝis ĉ. 150 000 uniformitaj RFB-anoj kaj ĉ. 100 000 neuniformitaj proletoj. Kvankam pluvegis, la amasoj restis kune. Poste marŝis tra homamasego standardportantoj. Pli ol 3000 ruĝaj standardoj estas nombritaj. Tamburistoj, fajfistoj, muzikistoj nun ekludis; la granda placo kvazaŭ ektremis. Poste K-doj-oratoroj parolis de 40 diversaj lokoj samtempe. Okazis transdono de ĉinia standardo ktp. Kun entuziasmo, kun nova instigo al aktiva laboro por varbado de Proletaro al mondrevolucio ni disiris.

Kiel jam dirite, la okazintaĵoj efektive ne estas per sekaj vortoj priskribeblaj. Sed la Ruĝa Fronto marŝas, ĝi progresas. Aventuroj de iuj imperialistoj, kiel ekz. en aŭgusto 1914, ne estos nun facilaj al ili. Civitana milito, milito de Proletaro kontraŭ burĝaro, certe estus la rezulto. Nu, plej baldaŭ ni venku!

O. Bässler.

Pri Edukado en Sovetio

La burĝa ĉiuvespera ĵurnalo *Evening News* (la plej disvendata en Anglio) citis la 20. 6. 27 raporton de Melniĉanskij al Centra Komitato de la Teksista Laborist-Sindikato faritan en Moskvo la 15. 6. Per tiu cito la ĵurnalo volas pruvi, ke ĉiu laboristo devas en Sovetio pagi por la edukado de siaj infanoj. Ĉu iu sovetiano helpos nin kontraŭbatali la burĝan mensogaron per respondoj al jenaj demandoj: Ĉu edukado estas deviga en Sovetio? Kiu parto el la tuta infanaro nuntempe studas en la lernejo? Ĉu la gepatroj individue devas pagi por siaj propraj infanoj en elementaj aŭ en la altaj lernejoj kaj en la universitatoj? Kiom da "senprizorgaj" infanoj nun vagas kaj ĉu ili plimultiĝas aŭ ne?

Kredeble SAT-anoj en ĉiu lando povos utiligi la informon. *488.*

*

☆ DISKUTEJO ☆

For la burĝan ideologion!

En fruntartikolo de n-o 141 K-do Lanty notas la heroecan transoceanan flugon de amerikano Lindbergh. Komprenenble tiu ĉi nova granda antaŭenpaŝo de la teknika scienco estas salutinda por ĉiu progresemulo; sed ĉu la konkludoj kiujn tiras K-do Lanty el tiu okazaĵo estas ĝustaj de vidpunkto de l' klasluktanta Proletaro? Mi diras senhezite, ke ne!

Necesas unue klarigi kelkion. K-do L. diras proksimume jenon: Lindbergh estas amerikano kaj la ĝenerale tre patriotaj francoj malgraŭ sia kaŝa envio, ke ne estis franco la transoceanulo, tamen entuziasme aplaŭdis lin kaj ĉiuj estis *"unu* koro kaj *unu* animo"[1]). K-do L. konkludas, ĉu ne estas eble eduki, malvolvi, eternigi ĉi "sennaciecan" (?) spiritostaton. — Kara K-do Lanty, ĉu tio estis kleraj laboristoj, kiuj akceptis Lindbergh'on kun vokoj: "Vivu USA! Vivu Francio! Vivu Lindbergh!"? Samon ni Berlinanoj travivis semajnon poste. Amerikano Chamberlin kun sia financulo Leviné superis la rekordon de Lindbergh flugante de Novjorko ĝis loko apud Berlin. Kaj kio okazis: Milnombra popolamaso dum tagnokto vane atendis la alvenon de Chamberlin por aplaŭdi lin. Pro difekto de l' aviadilo li venis prokraste. Iu fako en germana registaro donis mallaŭtan signalvorton aranĝi la akcepton kiel eble plej bone, grandioze, tiamaniere pruvante la "bonan konkordon kaj profundan pacon" kun nia Dawes-kreditoro kaj elsuĉanto USA. Sekve la tuta burĝa gazetaĉaro inkluzive socialdemokrata bruegis, klaĉadis, fieris, detenante tiel laboristojn de la kruda realo kaj nutrante ilin per iluzioj pri granda teknika progreso por ĉiuj profitodona iluzio, ke klasbatalo estas superflua, eĉ danĝera. Deflankigante ankaŭ la publikon de la grandioza parado de 120 000 germaniaj uniformitaj Ruĝfront-batalantoj kaj proksimume ¼ miliono de popolamaso.

La USA-imperialismo pretendas, ke Chamberlin-a kuraĝaĵo estas sukceso de la USA-imperialistoj kaj fieras pro tio. Germanaj naciistoj, ĉagrenaj ke Lindbergh flugis Parizon, nun sentas kontentigon de siaj fipatriotaj instinktoj, ke Chamberlin honoris Berlinon per sia flugo.

Ni, la laboristoj kiuj ĉiutage sentas proprakorpe ĉiujn benaĵojn de teknikaj konkiraĵoj utiligitaj de kapitalistaro, konscias tre bone, ke tiu ĉi nova etapo de tekniko dum epoko imperialisma neniam signifas pliproksimiĝon de la popolaj amasoj, sed ke ĉiuj modernaj eltrovaĵoj (gaso, Radio, aviadiloj, alttensiaj[1]) kanonoj, tankoj ktp.) estas ĉiufoje uzataj kontraŭ la Proletaro en pli-malpli akraj formoj de l' civitana milito. Ni do nenial havas kaŭzon starigi unuecfronton kun burĝaro[2]) por emocie saluti kaj honori

[1]) Tiu frazo inter citsignoj tute ne troviĝas en mia artikolo. — *E. L.*

[1]) ? — *Red.*

[2]) Mi petas la legantojn, ke ili relegu la artikolon priparolitan; ili konstatos, ke neniu frazo povas pravigi tiun strangan diron. — *E. L.*

Lindbergh'on kaj Chamberlin'on kaj starantan post ĝi grincantan vizaĝaĉon de kruela imperialismo. Sed nia tasko estas: observi kaj studi plej atente la armadon de l' burĝaro, malebligi militojn kaj forigi kaŭzojn de militoj **renversante la kapitalisman sistemon!!**

Vildebrand, Berlin.

*

La salajroj kaj somera libertempo en Sovetio

La disputo inter Demidjuk kaj du "Sovetianoj" (vidu *Sennaciulon* n-o 114, 119—120, 127—128, 133—134 kaj 140) postulas, ke mi ankaŭ diru mian vorton.

Lasante flanke la artikolon de Demidjuk "Kion kostas usonaj salajroj" — mi nur demandas: "Kion oni povas aĉeti per salajro, kiu sumas *22, 25, 30* kaj *37* rublojn monate, ĉe tiu kareco, ekzistanta en Grand-Rusujo? Jen la respondo:

1 kg. da viando (bovaĵo) kostas	0.70	rubl.
„ „ viando (porkaĵo) „	1.15	„
„ „ faruno (sekala) „	0.12½	„
„ „ faruno (tritika) „	0.30	„
„ „ sukero „	0.70	„
„ „ teo „	9—10	„
1 paro da botoj kostas 17—28 kaj	35	„
1 paro da ŝuoj kostas	8—12	„

Ĉi tiun salajron ricevadis mi, havante familion konsistantan el 7 personoj, kaj la prezojn mi montris tiujn, kiuj estas fiksitaj post la tiel nomata "malgrandigo de prezoj". Nun mi ricevas 50—60 rub., sed miaj kunlaborantoj-oficistoj nur 25 rub. kaj la gardisto — 16 rub. Multnombrecon de familio oni ne konsideras. La salajrimposton en la loko, kie mi loĝas pagas tiuj kiuj ricevas monate 80 rublojn kaj pli.

Transirante al la "Letero el Sovetio" (n-o 127—128) mi entute konsentas kun "Sovetiano" kaj ripetas, ke la geoficistaro en Sovetlando por sia dusemajna libertempo salajron ne ricevas.

Kiel estas konate, en Sovetlando ekzistas 17-grada skalo de salajro (kaj krome-personaj salajroj por la "ĉefuloj", ordinare apartenantaj al la regna partio, t. e. komunista). Se ia ordinara oficisto kaj laboristo havas la saman gradon de la 17-grada skalo tio ne signifas ke ili ambaŭ, havante la saman labortempon, ricevos por monato sumon da mono egalan ĉar la oficisto ricevos nur tiun sumon, kiu estas difinita, sendepende, de la nombro da tagoj dum kiu li laboris: *24* aŭ *27*, sed la laboriston de fabriko oni pagas laŭ alia maniero. La difinitan monatan salajron oni dividas je *24* kaj multiplikas je *24—27*. Sekve se la oficiston oni pripagas por 288 tagoj jare, la laboriston — por 304 tagoj, t. e. 16 tagojn pli. Krome, kiam oni donas forpermeson al iu laboristo, oni dungas anstataŭanton aŭ ne, se la foresto de la laboristo ne kaŭzas malordigon al la tuta laboro. Sed kiam la oficisto "ĝuas" sian dusemajnan libertempon (nepagitan) oni *neniam* lin anstataŭas, ĉar "ĉiuj estas egalaj kaj K-doj" kaj tial la laboron de foririnta oficisto *devas* plenumi lia K-do kunlaboranto, ĉar dungi la anstataŭanton la oficejo, ricevanta siajn rimedojn de regna aŭ de loka buĝeto, — ne povas. Ĉi tiujn dusemajnajn forpermesojn en Sovetio la geoficistaro nomas "kamaradecaj".

Ordinare dum "la tempo de forpermesoj kamaradecaj" la oficistoj estas pli ŝarĝitaj per laboro, ol en la alia periodo, ili estas pli nervemaj kaj kun sopiro ekmemoradas "la tempon de laboro", benante la de ili mem ellaboritan leĝon pri laboro kaj uzante por laboro la tempon de sia ripozo, ĉar alie oni konsideros ilin netaŭgaj por la ofico kaj... eksiĝo estas ilia stimulo ĉiama: la armeo de senlaboruloj estas pli granda, ol tiu de laboruloj.

Esperantiano.

SKLAVARO

L. Vilimek-Zlicansky

II.

La pratempo cedis lokon al la novepoko. Ĉesis la komercado per blankaj kaj nigraj sklavoj. Kulturo vastiĝis tra la grandaj landoj kaj diradis al ĉiuj: — La sklaveco falis! La jugo de la turmentego estas for...

Sed ĉirkaŭ grandaj urboj staris vastaj fabrikoj.

Kaj en ĉi fabrikoj okupitaj estis laboristoj: tiuj kiuj laboris per fosilo kaj ŝovelilo, tiuj kiuj ŝmiris kaj priservis maŝinojn, tiuj kiuj najlokunigis kestojn, tiuj kiuj ĉi kestojn kunmetadis kaj ŝarĝis, tiuj kiuj inspektis aŭ komercis, aŭ en kancelarioj skribis.

Ili ne servis al si, sed — al sinjoro sia, kiu estis nomata la posedanto de la fabrikoj. Kaj sinjoro tiu — en kultura lando, kie oni ĝenerale diradis: "La sklaveco falis!" — estis sinjoro grandega, pli potenca ol dio kaj pli hela ol suno. Ja: liaj estis fabrikoj, liaj estis la negoco, trafiko, lia estis mono kaj por li laboris kaj al li riverencis ĉiuj *liaj* laboristoj.

Por tio li pagis ilin — rekompencis — lasante al ili ĉiun sabaton kalkulmeti kelke da metalmoneroj — kiuj estis tiom malmultaj — sed per kiuj ili devis subteni sin kaj siajn familiojn — la tutan semajnon, sep tagojn...

La kulturo donis al ili nomon: laboristoj; iam la saman vivon, krom malgravaj esceptoj (nodhavaj skurĝoj kaj dumviva mallibereco en katenoj kaj suvereneco de sia uzurpulo) travivis la sklavaro.

Tra la pavimaj stratoj ili marŝis al siaj malgrandaj, malsekaj loĝejoj, ie en kelaj ejoj de grandaj ludomoj, kunpremante en kalaj manplatoj malmolajn monerojn, en kies sono kaŝiĝis la voĉo de ilia estado, ilia vivo.

La vivo postulis ilon por sia ekzisto, serĉante ĝin en nutraĵoj kaj korpo postulis vestaĵon, ĉar la kulturo ordonis: "Unu el la plej gravaj devoj de la moderna homo estas: korpon sian kaŝi."

Sed en kalajn manojn oni ricevis la malmolajn monerojn en tre malgranda nombro. Baldaŭ ilin englutis ĉi tiu aŭ alia bezono. En ĉio vidiĝis granda manko, la vivo, ne ricevis sukon, la korpo ne estis sufiĉe vestata. Malnova vesto el malbona ŝtofo estis foruzita kaj baldaŭ disŝirita, manĝaĵo ne estis sufiĉe nutropova. La korpo perdis fortojn kaj ĝi velkis, kadukiĝis, kliniĝis al tero, antaŭtempe maljuniĝante kaj antaŭtempe mortante.

La laboristoj ne apartenis al si. Ili vendis sin al sia laboro, kiu ilin ŝarĝis, turmentis kaj kiu al ili liberecon forprenis. La laboro en sia kruela simileco — kiel ĝi vidiĝis al laboristoj — ne povis alporti ĝojon, se ĝi naskis nur suferegojn, kaŭzis doloron kaj suferon unuflanke — dum aliflanke kraĉis la oron al potenca individuo.

La kulturo vokis fanfarone en ĉiujn angulojn de la mondo: — Falis la kondukiloj de la sklaveco! Aŭdu kiel la feraj katenoj ekkrakis!

Sed — tamen restis jen io el la malnovaj tempoj.

Subite la komerco malprogresis — kaj fabrikmaŝinoj devis silentiĝi. Laboristo per kalplena mano viŝis al si lacigitajn vangojn. La ĉefo maldungis la tutan Laboristaron.

Miloj de sklavoj de la laboro amasiĝis apud lia luksa vilao kaj miloj da buŝoj vokis al li, en liajn ĉambrojn:

— Donu al ni laboron! Lasu al ni nian vivon!

Sed li ne donis al ili la laboron, li ne lasis al ili la vivon. Li sendis ilin hejmen, al iliaj familioj: Kiam mi bezonos, vi povas ree veni.

Tagoj plenaj de maldolĉa mizero, suferado, manko, malsatado, tagoj malbenitaj pro mizerstato pasis malrapide kaj la laboristoj tremis pro timzorga malpacienco, kiam malfermiĝos la pordoj de la fabrikejoj kaj fajfilo donos signalon: Al laboro!

Tamen ili tion ĝisatendis. Ili venis la foiron de la laboro maldikegaj, vangoflavaj, apenaŭ sur malfortigitaj kruroj starante. Ili aspektis kiel iam la maljuniĝintaj sklavoj, kiujn sklavkomercistoj kiel senvaloran difektaĵon donadis senpage kun la bona komercaĵo. Preskaŭ ili ŝajnas ne esti kapablaj labori, do almenaŭ bonaj sub nodhavaj vipo kaj skurĝo.

(Daŭrigo paĝo 5.)

TRA ESPERANTIO

Grava sukceso de esperanto!

Ni jam atentigis niajn legantojn pri AIZ (Arbeiter-Illustrierte-Zeitung = *Ilustrita Laborista Gazeto), la plej granda ilustrita gazeto de proleta klaso, kiu decidis ekuzi esperanton. Jus ni ricevis numeron de tiu grava gazeto, en kiu la bildoklarigoj estas presitaj dulingve: germane kaj esperante.*

Konsiderante, ke AIZ estas eldonata en 270 000 (jes! la kompostisto ne eraris!...) ekzempleroj, oni komprenas la signifon de tiu ĉi fakto por nia movado.

Dume la redakcio de AIZ prove donas esperantajn bildoklarigojn nur sur unu paĝo, sed se ĝi vidos, ke tio utilas kaj ke esperantistoj tion profitas, tiam la tuta gazeto aperados kun paralela esperanta teksto.

K-doj! Helpu ĉiel al nia venko en tiu gravega afero. Ni ne preterlasu tiom bonan okazon. Rigardu la anoncon pri AIZ en ĉi tiu numero. Vi vidas kiom malmultekosta ĝi estas. Ĉiu K-do povas facile varbi dek abonantojn por AIZ. Do...:

1. Abonu kaj abonigu, propagandante ĉiel: buŝe, skribe, individue, amase...

2. Kunlaboru sendante interesajn (kaj klarajn!) fotojn el laborista, politika kaj natur-vivo.

3. Skribu al la redakcio (en Germanio) gratulante ĝin kaj petante pri esperantigo de la tuta gazeto. Igu la sindikatajn, partiajn ktp. organizojn, kies ano vi estas, fari ankaŭ la samon.

4. Varbu novajn esperantistojn, uzante por propagando la plej efikan propagandilon: esperantajn numerojn de AIZ.

Ĝian adreson, liston de agentejoj kaj abonkondiĉojn vidu en anonco. Atento: *Ĉiuj esperantaj gazetoj bonvolu represi ĉi supran alvokon.*

(Sklavaro — daŭrigo)

Sed la moderna epoko, tempo Je la kulturo, ne permesis etendi skurĝon je iu, nek permesis teni iun en la subjugo kaj sklaveco.

Oriente ĉiutage ruĝiĝis matenruĝo kaj el ĝi radiis varmigaj progresoj de la afabla suno, granda vivdonanto, kiu disverŝis sur la tutan malgrandan teron, karese kisante ĉiun kreaĵeton, ĉiun kreskaĵeton. Ja ĉio ĉi vivis kaj ĉio ĉi estis la infanoj de sia sola, la sama patro — la suno — kiu brilis por ĉiuj, por ke ĉiuj vivu, ĉiuj, ĉar ĉiuj volas vivi...

Kaj post la pordegoj de ĉi tiu matenruĝo aperis nova epoko de la vivo de malgrandaj hometoj, sensignifaj kontraŭ stelgrandeguloj, eĉ kontraŭ la kolosa suno, kiu el la senmezura malproksimo tiel varmradias. Post la pordegoj de la matenruĝo naskiĝis Egaleco — la plej granda rajto de la malgranda homo, al kiu li apartenas jam de ĝia naskiĝo. Jes, post la pordegoj de la matenruĝo naskiĝis natura rajto de la ĝenerala egaleco kaj ĝi atendas, kiam malfermiĝos ĉi tiuj pordegoj. Sed ili ne malfermiĝos per si mem, kvankam la rajto je ili atendita estas forta. Devas ilin malfermi tiuj, por kiuj la rajto estas kreita. Tio estas vi, vi malgrandaj sklavoj. Rekonsciiĝu pri la subjugo. Levu fiere viajn kapojn. Lasu la ridon aperi sur viaj lipoj kaj kuraĝe iru antaŭen, al la pordegoj. Rapidu renkonte al la granda rajto kaj malfermu la pordojn de la pordegoj — malfermu ilin... Tradukis *M. K.*

Alvoko de la redakcio de AIZ

Karaj legantoj ĉiulandaj!

Por disvastigi nian unuan laboristan ilustritan gazeton en la tuta mondo kaj por fari ĝin vere internacia ni decidis la provan enkondukon de esperanto kiel klariga teksto. Ni volas per tio ebligi al laboristoj diverslingvaj la komprenon de niaj ilustraĵoj.

Bonvolu sendi viajn opiniojn kaj konsilojn pri nia entrepreno. Propagandu kaj disvastigu nian gazeton en via lando, kunlaboru per sendado de interesaj kaj aktualaj fotoj. Se la afero montriĝos sukcesa ni promesas iom post iom enkonduki esperanton en la tutan gazeton.

La redakcio de AIZ,
Germanio, Berlin W 8, Wilhelmstr. 38, IV.

Ĉe la laboruloj.

Ricevinte la novan jarlibron,

mi plezure konstatis ke ne nur la SAT-membraro kreskis je 50%, sed same, precize, je 50% kreskis la amplekso de nia Jarlibro (224 pĝ. en la pasinta jaro kaj 336 pĝ. en la nuna). Tion povis produkti la forto de membro-kvanto en koopero kun la talento de nia "financa ministro" — Administra Sekretario de SAT.

Ni deziru por la venonta jaro novajn sukcesojn kaj ni supozu, ke se ni duobligos membrokvanton en la venonta jaro — nia administranto duobligos la amplekson de la Jarlibro.

Konklude: se ni deziras en la venontaj jaroj ricevi 600-paĝan jarlibron kontraŭ same malalta kotizo, ni devas atingi plej malfrue en marto 1928

dek mil membrojn!

Do al la ago, Gek-doj! Ĉiu membro bezonas nur varbi unu novan kaj la tasko estos plenumita! (1516)

DISKUTEJO

Pri la Projekto de Programo

Mi kredas, ke la tria parto de tiu ĉi programo estas plibonigebla precipe en ĝiaj aludoj pri la „falsa neŭtraleco" de la burĝa kaj "unuecfronto" de la laborista movadoj.

La neŭtralismo ludis rolon tre gravan en la historio de nia movado. Organizformo neŭtrala, kiu devigas siajn partoprenantojn, ke ili formetu, kiel aferojn de duagrada graveco, siajn disputpunktojn religiajn kaj politikajn, estis **nepre necesa** dum la periodo de poresperanta propagandado antaŭ la milito. La tiama movado havis kiel celon la disvastigon de scio pri esperanto en **ĉiuj** medioj, la disponigon de la helplingvo kiel eble plej baldaŭ je la servo de ĉiuj, tute egale al kiu ajn klaso oni apartenis. Sekve ĝi organiziĝis neŭtrale, t. e. en maniero garantianta sukceson. Konscie aŭ senkonscie, ĝi metis super ĉio la unuecon de la fortoj.

Kiam la movado estas tiom kreskinta, ke esperanto efektive eniras la internacian praktikan vivon, severa "neŭtrala" disciplineco iĝas malpli bezona kaj fendetoj povas esti rimarkataj sur la fundamento de neŭtralismo. La unua serioza kreviĝo okazas, kiam la esperantistoj decidas sin grupigi, laŭ klaso, en kontraŭajn tendarojn. Rimarku ke tia apartiĝo nur okazas, kiam unu el la klasoj sentas sin sufiĉe forta por vivi, kaj sin nutri, tute sen la helpo de la alia.

Tiamaniere okazas specialiĝo de la laboro. Estonte, la burĝa movado provas meti esperanton je la servo de la burĝaro. La proleta tendaro uzas la lingvon ankaŭ por **siaj** klasaj celoj. Ambaŭ tendaroj organizas sin konforme al siaj celoj.

Akceptante la devizon "unuigitaj ni staras: disigitaj ni falus", la burĝoj flankenŝovas, dumtempe siajn politikajn kaj komercajn disputojn kaj, memorante pri siaj celoj, insistas pri neŭtraleco en siaj organizoj.

La laborista SAT-movado, pro samaj kialoj, montras al la ekstera mondo unuecfronton. La celo de SAT utiligi esperanton por la klasaj celoj de la Laboristaro estigas kaj regas ĝian organizformon. Ĉe la nuna epoko de nia progreso la laboristaj esperantistoj bezonas flankenlasi, dumtempe, siajn proprajn opiniojn pri anarkismo, sindikatismo kaj socialista taktiko; — la celo de SAT tion postulas.

SAT ne estas eterna organizo, sed organizo kiu efektiviginte sian idealon mortos. La laborista esperantista movado kreskas, disvolviĝas kaj, pro la leĝo de sia ekzisto, forĵetas el si la unuecfrontecon. Sammezure kun la malapero de unuecfronteco, la tasko de SAT plenumiĝas. Ju pli la scio de esperanto disvastiĝas interne de la laborista klaso, des pli la lingvo iĝas servisto al la politikaj, sciencaj, sportaj kaj kulturaj tendencoj kiuj konsistigas la klason.

Kompreneble, kiam tendenco uzanta esperanton sentas sin sufiĉe sendependa por fondi sian propran sennacian organizon, ĝi tion faros. Akceptante la neeviteblecon de tia apartiĝo laŭtendenca, SAT devas helpi tiom kiom eble la plenumon de sia celo per la fondiĝo, interne de si, de sennaciecaj laŭtendence organizitaj fakoj.

La skismo jam okazinta laŭ la klaslimoj ripetiĝos laŭ la tendenclimoj, kaj SAT, farinte sian historian mision, la metadon de la helplingvo je la servo de la Proletaro mortos honore.

Kial ne meti ion tiusencan en la programprojekton? *4172* (Londono).

Ĉu ni fondu SAT-grupojn?

Respondonte ĉi tiun demandon, ni devas antaŭe scii kian taskon la SAT-grupoj eventuale devus plenumi.

Ekzistas 2 ebloj. Unue: la SAT-grupoj faru nur peresperantan laboron (servoj, tradukado kaj publikigado de artikoloj, lab-esperanta korespondado, propagando por SAT ktp.). Due: la SAT-grupoj faru por- kaj per-esperantan laboron.

Unue ni priparolu ĉi unuan okazon: SAT-grupoj faru nur peresperantan laboron. Mi opinias, ke en ĉi tiu okazo la fondo de SAT-grupoj nur tiam estus pravigebla, se ne estus eble fari tiun laboron en la ekzistantaj grupoj kaj se ĝi ne povus esti farata sen fondo de SAT-grupoj. Sed ĝenerale estas la SAT-anoj la plej aktivaj laborantoj en la lab-esperanta movado. Ofte ili estas la gvidantoj de la loká lab-esperanta grupo. En ĉi tiu okazo la peresperanta laboro ja tre bone povos esti farata de la ekzistanta grupo. Sed ankaŭ se la loka grupo ne estus gvidata de SAT-anoj, la membroj tamen certe komprenos la neceson kaj la utilon de praktika peresperanta laboro. Tiuokaze oni ja povus starigi komisionon por organizi tiun laboron. (Ankaŭ la grupo povus profiti per tio. La grupaj kunvenoj ja iĝus multe pli interesaj kaj utilaj, se oni pritraktus en ili ricevitajn kaj forsendotajn leterojn, komune traduks artikolojn ktp.). Fine, se ne estus eble konvinki la plimulton el la membroj pri la neceso kaj utilo de per-esperanta laboro, tiam restus ankoraŭ la eblo fondi ĉelon, frakcion aŭ ion ajn en la grupo por komune prizorgi la peresperantan laboron.

Dume oni en la grupo propagandu la SAT-ideon, klopodu tie varbi novajn SAT-anojn, daŭre klopodu enpenetrigi tie la konvinkon, ke praktika peresperanta laboro estas nepre necesa por sukcesigi nian lingvon en la laborista movado.

Malbonaĵo de fondo de SAT-grupoj por peresperanta laboro estus, ke ĝi malŝparigas monon, tempon, energion. Ĉar la nura per-esperanta laboro ja ne sufiĉas. Ankaŭ por-esperanta laboro estas farinda. Do membro de SAT-grupo ankaŭ devos aliĝi al por-esperanta grupo. Li devos do pagi 2 kotizojn, viziti 2 kunvenojn, labori por 2 unuiĝoj. Tio estus stato nedezirinda.

Nun pri la dua eblo: SAT-grupoj faru por- kaj per-esperantan laboron. Tio estus tute malrekomendinda. En multaj lokoj ja jam ekzistas grupoj lab-esperantistaj, kiuj prizorgas la por-esperantan propagandon. Fondante SAT-grupojn, kiuj ankaŭ laborus por esperanto, ni tute apartigus nin de la K-doj en tiuj grupoj, ni perdus la kontakton kun ili kaj ne plu havus okazon propagandi ĉe ili niajn ideojn. La de tiuj grupoj varbotaj novaj membroj restus ekster nia influo. Per fondado de SAT-grupoj ni plifortigus la ie ekzistantan malsimpation al SAT, ĉar ni per tio ja pli malpli konkuradus kun la jamaj lab-esperantaj grupoj. Krome ni vekos ĉe la ankoraŭ ne SAT-anaj K-doj malfavoran impreson, se ili devos konstati, ke la SAT-anoj ne kunigas, sed dividas la lab-esperantan movadon. Cetere ĉi lasta estas ankaŭ malutila al la movado lab-esperanta ĝenerala. Ĉu ne estus sensencaĵo, ke en unu loko ekzistus 2 grupoj lab-esperantaj kiuj, almenaŭ parte, farus la saman laboron? Ĉu ne estus sensence, ke en unu loko du grupoj eldonus flugfolietojn, ke en unu urbo du grupoj aranĝus kurson, ktp.?

Ne dividado, sed centrigado estas nia tasko. Pro tio ni laboru en la jam ekzistantaj grupoj, por kaj per esperanto! Tie ni propagandu niajn SAT-ideojn. Se ni tion faros obstine, persiste kaj prudente, tiam kreskos la nombro da SAT-anoj en la jamaj lab-esperantaj grupoj kaj baldaŭ venos la tempo kiam ĉia SAT-laboro kaj ĉia SAT-propagando povos esti farataj de ili. *(670)*

P. S. Ĉi supra artikolo jam estis skribita antaŭ ol mi legis la opinion de la SAT-grupo en Ĉita.

Mi tamen ne konsentas kun ĝi. La K-doj en Ĉita diras, ke ilia sperto montris, ke SAT-grupo estas utila kaj bona. Povas esti. Sed ĉu per ilia sperto estas pruvite, ke fondo de SAT-grupoj estus utila ĝenerale? Ĉu en ĉiuj lokoj estas la samaj kondiĉoj kiel en Ĉita? Ĉu la samaj rezultoj ne estus atingeblaj en ordinaraj ne-SAT-aj lab-esperantaj grupoj, se areto da kapablaj kaj fervoraj SAT-anoj laborus en ili? Ĉi tio ne estas pruvita per la konsideroj de la Ĉita-a SAT-grupo!

Tial mi restas opinianta, ke fondo de SAT-grupoj ĝenerale ne estas rekomendinda! Nur en iaj apartaj okazoj fondo de SAT-grupo *eble* povos esti necesa kaj utila. *(670)*

*

ESPERANTO-SERVO DE SAT

Raporto pri unua kvaronjaro de 1927.

Dum la unua kvaronjaro de 1927 estas dissenditaj 56 raportoj al pli ol 60 reprezentantoj en 24 landoj. Sed nur 19 K-doj el 12 landoj raportis al ni pri represo de nia materialo en nacilingva gazetaro. Laŭ tiu nekompleta raportado aperis el nia materialo raportoj en ĝuste 200 gazetoj (sed notu, ke kelkaj raportoj aperis nur en sovetiaj murgazetoj kaj kelkaj estis disaŭdigitaj per radio-gazetoj).

Estas presitaj jenaj raportoj:

Infan- kaj virinlaboro en nederlanda agrikulturo	en 11 gaz.
Post financa stabiligo en Belgio	„ 2 „
Kelkaj ciferoj pri la senlaboreco en Francio	„ 4 „
Lernejoj kaj kluboj anstataŭ preĝejoj	„ 6 „
Fordono de la pastra rango	„ 7 „
Kiel mi fariĝis ruĝarmeano	„ 4 „
El farmlaborista vivo en Nederlando	„ 18 „
El laborista vivo en Holando	„ 1 „
Letero pri la vivo de kamparanoj en Saksio (Germanio)	„ 7 „
5-jara jubileo de Regna Universitato en Blankrusio	„ 1 „
Lecionoj pri aviado kaj ĥemio en popollernejoj	„ 1 „
Alkohola konsumado en Germanio	„ 1 „
Mondmigrado de 1923—1930	„ 6 „
Elmigrado en Norvegio	„ 2 „
Alvoko al Gek-doj ĉiulandaj (iu serĉis sian fraton)	„ 1 „
Pri vivo kaj batalo de laboristinoj en Germanio	„ 11 „
Kiel laboristo kulturiĝas en Latvio	„ 4 „
Bildetoj el Polio (kelkfoje nur partoj presitaj)	„ 12 „
Situacio de Laboristaro en Hungario	„ 8 „
Ĝenerala situacio de la privat-oficistoj en Hungario	„ 2 „
Rekordnombro de strikantoj en Britio	„ 6 „
Ŝangaj interpuŝiĝoj en Polio	„ 5 „
Persekutadoj en blanka Polio	„ 3 „
Nekonataj loĝlokoj en *taiga* (Sibirio)	„ 14 „
Faŝistoj en Finnlando pretiĝas por uzurpo (diktatoreco)	„ 4 „
Salajromalaltigo en Skotlando (Britio)	„ 1 „
Ŝtataj instruaj elspezoj en Nederlando	„ 5 „
Opinio de germana proleto pri konflikto "Anglio-Rusio"	„ 4 „
Germana ministo ne estas homo, sed nur objekto	„ 2 „
Ciferoj parolas (el Germanio)	„ 2 „
Neprogresinta Turkio	„ 2 „
Raportetoj el Holando	„ 4 „
Pri popolnombrado en Sovetio	en 2 gaz.
Mizera stato de francaj senlaboruloj	„ 3 „
Kultura vivo en Sovetio	„ 1 „
30 miloj da delegitinoj	„ 1 „
Laborkondiĉoj en nederlanda agrikulturo	„ 1 „
Ruĝa Armeo kaj Internacia Ruĝa Helpo	„ 1 „
El vivo de Ruĝa Armeo (Sovet-Unio)	„ 1 „
Nigra reakcio en Svisio	„ 2 „
Nederlanda entreprenisto pafas al strikantoj	„ 5 „
Lokaŭto en Skotio (Britio)	„ 2 „
Mezepokaj metodoj en Jugoslavio	„ 6 „
El Portugalio — Lastaj okazintaĵoj	„ 1 „
Senlaboreco en Polio	„ 3 „
Kelkaj floretoj el Polio-marĉo	„ 3 „
Kiuj ĉiam profitas (el Nederlando)	„ 7 „

Do, el 56 raportoj estas presitaj 47. Certe tiu rezulto neniun K-don kontentigas. Sed konsideru, ke ni nur komencis nian laboron, ke la redakcioj ankoraŭ ne tre fidas al ni kaj pli volonte metas flanken nian materialon, **ke mankas ankoraŭ la plej multaj raportoj pri uzo de nia materialo.** Sed ĉiuj K-doj raportontaj al ni pri iuj okazintaĵoj tre profunde studu ĉi tabelon kaj sendu raportojn plej preferatajn.

En Aŭstralio, Ĉeĥoslovakio (ĉeĥlingva parto), Islando, Maroko, Meksikio, Nov-Zelando, Persio, Sud-Afriko, Tunezio, Turkio ktp. ankoraŭ mankas reprezentantoj de nia Servo. Ĉu neniu K-do el tiuj landoj emas partopreni nian seriozan laboron?

Skribu al: **Esperanto-Servo,** Gerberstrasse 24, Leipzig C 1 (Germanio).

*

FERA GVARDIO

Mi plene aprobas la brilan paŝon, faritan de kelkaj K-doj per la aranĝo de "FERA GVARDIO". Mi konsideras, ke estas honoro aliĝi al ĝi. De l' 1-a de majo mi promesas sendi ĉiumonate ne malpli ol 1 rublon. Mi sendas miajn unuajn du "brikojn".

E. Izgur (Kremenĉug).

* * *

Ĉu povas esti pli bela monumento por soleni la 40-jaron de esperanto, ol la fondota propra presejo de SAT? Mi opinias, ke la "brikoj" de l' FERA GVARDIO devas esti speciale dediĉitaj nur por tiu necesega monumento. Mi aliĝas de l' 1-a de majo al la konstruistoj-gvardianoj kaj sendas la unuajn du rublo-brikojn.

Mi alvokas ĉiujn SK-anojn kaj vic-SK-anojn (laŭeble!) sekvi la ekzemplon de l' brava konstruistaro!

V. Kolĉinski (Kremenĉug).

*

NIA POŜTO

8428. — Manuskriptojn skribitajn sur ambaŭ flankoj de l' folioj ni ne akceptas. Ni plie konsilas al vi ne konfuze miksi diversajn temojn en sama artikolo. — *Red.*

4172 (Londono). — Volonte ni ricevos pluajn viajn artikolojn. — *Red.*

8097. — Certe se letero estas komprenebla, estas preferinde (se ĝi aliel tion meritas) respondi ĝin. Tamen estas sendube, ke tre multaj K-doj ne sufiĉe bone scias esp-on... ĉar ili kredas jam bone scii ĝin; oni tro bruas pri ĝia facileco. *Ĉiu* laboristo povas bone scii esp-on, se li bone kaj konscie ĝin studos. Ne multaj tion faras... *Red.*

K-doj Neverov, K. T., Malpia, 2043, Ewengart. — Viaj artikoloj, bedaŭrinde, estas enpaperkorbigitaj, ĉar vi ne atentis la *neprajn kondiĉojn* menciitajn en artikolo "El la redaktejo" (n-o 143 de *S-ulo*). *Red.*

Ĉe la neŭtraluloj.

POR NIA DISTRO...

"Sensaciaj novaĵoj el Danzig. — "esperanto-vojo" kaj "esperanto-placo" en Zoppot. — Plantado de "jubilea kverko"...

"...Ĉar la jubilea kverko estos plantata de la kongresanaro, nur kongresanoj havos la rajton partopreni en la plantado kaj almeti *Hejman Teron*. La saman rajton ĝuas ankaŭ la helpkongresanoj, kiuj bonvolos sendi la *Teron* aŭ per sia reprezentanto, aŭ per la poŝto al la adreso de la kongreso. La kvanto de la portota tero ne superu unu kilogramon."

"La nomoj de la plantintoj estos enskribitaj en "Ora Libro", kiu..." ktp.

(El *"Heroldo de Esperanto"*)

Jen efektive sensaciaj (Ne legu: sensencaj) novaĵoj. Kaj hodiaŭ ĝoje ni povas aldoni neoficialan informon, kiu ne estas malpli sensacia (Legu ĝuste):

"Tial ke la 'hejma tero', eĉ se unu kilogramo venos el ĉiuj landoj, ne sufiĉas por certigi la rapidan kreskon de la kverko, la Kongreskomitato decidis, ke ĉiu plantinto devos plie aldoni plej bonan sterkon laŭ la maniero de la ĉiniaj ĝardenistoj."

Nia informanto bedaŭrinde ne diras, ĉu tiu speciala sterkoprovizumado okazos publike dumtage aŭ nokte...

★ DIVERSAĴOJ ★

KONTRAŬ MILITO

K-doj eksmilitistoj de 1914—1918, bonvolu sendi al mi, rezume verkitajn rakontaĵojn, raportojn, koncerne pri la temo: *"Mi ne komprenis la 'malamikon' en la kontraŭa batalejo. Pro tio mi estis militisto!"*...

Mi intencas kompili la materialon sendotan, por ke ĉiuj laboruloj iome sciiĝu pri la "beleco" de la mondmilito per raportoj el buŝoj de eksbatalintoj, sur la "honor-kampoj" de patrujoj!

Esperanto-Informejo, Schweidnitz (Germanio).

ALVOKO

K-doj! Geinstruista grupo franca decidis kolekti malmultekostajn poŝtkartojn por la geografia instruado. Ĉu vi povas sendi al K-do Varène, instruisto en Valgorge (Ardèche), Francio — kelkajn poŝtkartojn pri: 1. Tera geografio (ebenaĵoj, montetoj, montoj, monta vivo, vulkanoj, marbordoj, riveroj, klimato, dezerto, dezertaj bestaro kaj kreskaĵaro...); 2. fiŝkaptado kaj ĉasado (polusa kaj tropika ĉasadoj); 3. Enlanda kreskaĵaro; 4. Enlanda industrio; 5. Enlanda komerco; 6. Homa geografio (vilaĝoj, loĝejoj, religioj ĉiulandaj, kaj ĉiulandaj monumentoj, enlandaj konstumoj, kutimoj, moroj ktp...) K-do Varène pagos ĉi tiujn poŝtkartojn. Ĉu — se taŭgus tiuj poŝtkartoj — oni povus mendi multajn da ili? Antaŭdankojn kaj salutojn de *P. Varène.*

KONGRESVETURONTOJ ATENTU!

La Dresden'a lab-esp-istaro aranĝos la *20. 8. 27* grandegan varbfeston. Ĉiuj ekstergermaniaj K-doj, kiuj veturos tra Germanio, estas petataj kunhelpi bonan sukceson de nia aranĝo. Ni zorgos pri ilia *senpaga* restado ĉi tie. Anoncu vin multnombre al K-do *Otto Müller, Dresden-N. 6,* Helgolandstr., 15, IV (Germanio).

NEKROLOGO

K-dino *Ernestine Berger (1792)* mortis pro stomakkancero. Ŝi estis tre fervora espistino. Ŝia enterigo okazis 3. 5. 27.

Ĉiujn siajn librojn ŝi testamentis al ALLE-grupo VI. Ni perdis bonan K-dinon.

Wiena SAT-anaro, VI. grupo ALLE.

Korektoj

La redakcio de *S-ulo* troviĝas en Parizo. Presata estas *S-ulo* en Leipzig. Tial ni neniam povas ĝustatempe korekti la presprovaĵojn kaj kompreneble kelkaj eraretoj ĉiam englitas.

En artikolo "Nevere sed ne malvere" (Diskutejo, n-o 142) en la frazo:

"Dirante, ke ĉiuj sovetianoj unuanime demetas la ĉapelon, kiam eksonas la "Internacio", K-do 9741 diris nur duonveraĵon, ĉar la *sovetianoj* kredeble ne senĉapeliĝas..."

En lasta linio anstataŭ *sovetianoj* devas esti *sovetianinoj*.

Fine K-do *Belogorcev*, kies "Tago el mia vivo" aperis en n-o 136, timante, ke oni kulpigos lin pri mensogo (?) petas nin komuniki jenon. En sia artikolo li skribas i. a. ke la temperaturo en Tomsk estas — 25, — 30⁰. Tio estis vera, kiam li estis skribanta sian artikolon (en komenco de marto), sed nun la hidrargo de lia termometro dancas inter + 20, + 25⁰. Do ĉiuj K-doj estas kore petataj tiusence korekti lian artikolon ... ĝis la proksima vintro...

Red.

ATENTU!

Gek-doj el ĉ. l. skribu al ni pri komenco, disvolvo k. la nuna stato de sendia (liberpensula) movado en via urbo, lando k. pri la malfacilaĵoj en ateisma propagando. — Laŭeble pri la vivo de div. sektoj k. religioj en via regiono. Ĉiuj ricevos resp.

Interesaj rezultoj de tiu kolekto estos presataj en div. gazetoj.

Adr.: K-do **J. Gude**, Uritskaja, Nr. 11, **Ostrov**, Pskov. gub. (Sovetio).

K • O • R • E • S • P • O • N • D • A • D • O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl. = poŝtmarko sur bildflanko, k. ĉ. l. = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Argentino.

K-do *S. Crnić*, Garay, 2466, *Mar del Plata*, petas pardonon de siaj korespondantoj pro prokrasto de respondo, ĉar okaze de mia koresp. peto mi ricevis tre multajn korespaĵojn. Al ĉiu mi certe resp. laŭeble.

Aŭstrio.

K-do *A. Rezniĉek*, Salzachstr. 25/17-a, *Wien, XX.*, petas ĉiul. Gek-dojn sendi kvanton da div. nov. k. uzitajn PM. Mi resendas la saman kvanton aŭ prezon. Garantias kontentecon. Koresp. k. ĉ. l. L, PI, bfl.

Bulgario.

K-do *Ivan Jurdanov Markov, Popov*, dez. koresp. kun Gek-doj el ĉ. l., L, PK, PI.

Ĉekoslovakio.

K-do *Fritz Bittner*, Gablerstr. 152, *Grottau*, dez. koresp. k. ĉ. l. Resp. garantiata.

Francio.

Adresŝanĝo: K-do *Masetti*, (membro 1530, ant. en Crémieu) nun: 112, avenue Thiers, *Villeurbanne* (Rhône).

Germanio.

— 13 Gek-doj dez. koresp. pri div. temoj k. ĉ. l., resp. ĉiam. Adr.: K-do *O. Mälzer*, Eichgraben, Nr. 7, *Zittau i. S.*

K-do *H. Bönisch*, Josephinenstr. 19, IV., *Leipzig, C 1*, dez. interŝ. PM, k. ĉ. l., nepre resp.

K-do *Hans Esche*, Scharnhorststr. 9, *Herne i. W.*, dez. koresp. k. ĉ. l., precipe kun metallaboristoj pri sindikat-movado, L, PI.

K-do *Paul Weidl*, Funkestr. 25, *Einsiedel b. Chemnitz i. S.*, dez. koresp. k. ĉ. l., nur kun fidindaj Gek-doj. Resp. garantiata.

— *Kongresanoj atentu!* La "Prol. Esp. Grupo Hamburg-Altona" invitas Gek-dojn (sovetianojn ktp.) post la Kongreso viziti ĝin. Tuj anoncu vin ĉe K-do *Herm. Theobald*, Im Hag, Nr. 5, *Altona*.

— Lab. Esp. Grupo petas alsendi por varbekspozicio k. lumbildparolado belajn kaj artajn PI, bfl. el ĉ. l. Resp. garantiata. Adr.: K-do *Kurt Kuchinke, Gross-Röhrsdorf i. S.*

K-do *Max Schade*, Gabelsbergerstr. 157, k., *Strehla a. E.*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, k. ĉ. l., L, PK, PM. Rapide resp.

Adresŝanĝo: K-do *Max Lühmann, Hückelhofen*, Kr. Erkelenz, Wadenberg, Nr. 75, (antaŭe en Buer-Scholven).

Hispanio.

—Juna K-do dez. koresp. kun juna K-dino de Sovetio. Adr.: K-do *R. Llaneza*, Str. S. Pablo, 44, 2⁰, *Barcelona*.

K-do *Ramon Montforte*, str. Asahonadors, 23-3⁰-1-a, *Barcelona*, dez. koresp. kun azianoj, ĉefe kun hindoj k. ĉinoj pri socia movado.

K-doj *Petro* k. *Isidro Escayol* (fratoj), str. Principe, 6, *Rubi* (Barcelona) dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l., prefere pri agrikulturo. Ni estas kamparanoj.

Sovetio.

K-do *H. Merlin*, Podvalnaja, 2, *Mogilev*, dez. koresp. pri kamparana vivo k. ĉ. l. Nepre resp.

K-do *M. E. Kotenko*, (sekretario de sindikat-lok-komitato) *Proĥladnaja S. K. J. D.*, dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Resp. garantiata.

— Uzbekistanino el Mez-Azio, K-dino *Raiso Moŝkoviĉ*, ul. Volodarskaja, 5, *Andijan*, dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l., L, PK, PI, Resp. garantiata.

— Metalistoj de Sebast. haveno dez. kor. kun metal. ĉ. l. indiv. kaj kol. Adr.: *Sebastopolo*, str. de Trockij, 30, *Sekcio por Int. Koresp.*

K-do *N. Braginskij*, poŝtkesto, 4, *Kamenskoje*, Dnepr. okr., dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Resp. garantiata.

Turkio.

K-do *Miŝa Djankov*, Naftasindikat, Anatoli Kvak, *Konstantinoplo - Omour Erie*, dez. koresp. kun SAT-anoj de malproksima oriento, precipe kun ĉinoj, hindoj k. japanoj.

ATENTU!

Korespondado internacia de fabriko al fabriko

Sesdek laboristoj el laborejo de granda Berlina firmao (tajloroj por viraj vestaĵoj je mendoj laŭ mezuro) laŭ propono farita de SAT-ano nepre deziras korespondadi kun sam- aŭ similspecaj (aŭ aliaj) kolektivoj de laboristoj en Sovetio (prefere Georgio) kun celo ricevi objektivan, senpartiecan imagon pri laborista vivo, kondiĉoj ktp. Laŭpartie la Laboristaro konsistas el 7 socialdemokratoj, 5 komunistoj, la ceteraj estas senpartiuloj.

Gek-doj kiuj volas helpi nin je interrilatigo de tiu ĉi treege grava por esperanto kaj Laboristaro en Sovetio int. fabrika korespondado estas petataj plejeble diskonigi ĉi iniciaton en lokaj guberniaj k. muraj gazetoj, kunvenoj, sindikatoj, por ke la serioza korespondado estu sukceshava kaj imitota de multaj aliaj laboristaj kolektivoj.

K-doj esp-istoj, helpu al fabrikoj kie ne estas esp-istoj kiel tradukantoj k. perantoj. Helpu!!

Adreso de l' fabrika komitato:
Richard Röder, bei Knize & Comp. **Berlin NW 7**, Schiffbauerdamm 15, 2. Hof, 4. Etaĝo.

ATENTU!

Mi serĉas mian K-don **Nikola Ribakov**, kiu laboris kun mi en Bozu-Meĝa (Hungario), kiam mi estis militkaptito. — Dankon anticipan!

Adr.: Tajloro **Novica Jovanoviĉ**, Vojvoda Miŝica, Nr. 8, **Valjevo** (Jugoslavio).

GEKAMARADOJ! ATENTU!

La Chemnitza kartelo de proletaj klerigorganizoj (inter ili teatra, muzikludantaj, filatelia, radioamatora, higiena, esperanta, fotoamatora k. a. unuiĝoj) aranĝos la 27-an de aŭgusto Varbvesperon, dum kiu ĉiuj aniĝintaj grupoj prezentos ion. La ĉi-tiea lab. esperantogrupo esperas forte impresi per prezentado de salutoj el la Tutmondo proletara. Pro tio ni petas la ĉiulandajn Gek-dojn kaj prol. organizojn, precipe klerigajn, saluti tiun "Vesperon" per multnombra sendado de PI., PK., fotoj ktp. kiuj estos publike laŭtlegataj kaj poste en la salono ekspoziciataj. Ĉiu sendonto ricevos respondon.

Adreso: **Al la Chemnitza Laborista Klerigkartelo, K-do M. Reuter, Chemnitz i. S., Jakobstrasse 51** (Germanio).

ATENTU!

Laborista propagandisto deziras sendi sian filon gimnazianon al germana familio dum libertempo (aŭg—sept.) kaj **interŝanĝe** akceptus germanon (junulo aŭ maturulo) en sia hejmo. SAT-anoj peradu la interŝanĝon. Seriozeco garantiata de la peranto: K-do **Boubou**, 96, rue Saint-Marceau, **Orléans** (Loiret), Francio.

Packonferenco en Praha:
Paco per Lernejo,
Ĉefkunveno de la Tutmonda Esperanto-Instruistaro (TAGE) en Praha,
Instruista Internacio:
Fondiga kongreso en London.

Pri tiuj temoj vi trovos raportojn en la numero 7, 1927 de la

Internacia Pedagogia Revuo

Prezo: 0,50 g. mk. aŭ 2 respondkuponoj.
Skribu al
M. Goldberg, Leipzig S 3,
Frohburger Str. 68.

ENHAVO:

Presejo: Uns-Produktivgenossenschaft, Leipzig (Germanio)